

АНАЛІЗ ЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Ставицький О.В., аспірант
Національний університет харчових технологій

Функціонування підприємств в умовах ринку диктує необхідність постійного оновлення продукції, впровадження нових методів управління та сучасних технологій, формування інфраструктури, відповідної обраному стратегічному напрямку в області інноваційної діяльності. При цьому можливості підприємств в реалізації інновацій істотно розрізняються.

Чи повинно підприємство взагалі прагнути до власних інновацій? Своєчасна відмова від інновацій для деяких підприємств уже сама по собі є стратегічним рішенням. Тому готовність підприємства до інноваційного розвитку починається, на наш погляд, з усвідомлення необхідності інноваційного розвитку. Якщо відповідь на поставлене запитання позитивна, наступним етапом буде формування стратегічних цілей інноваційної діяльності. Якщо аналіз ринку підтвердить необхідність інноваційного розвитку, підприємство може визначити стратегічні напрямки своєї інноваційної діяльності.

До стратегічних напрямів інноваційної діяльності можна віднести самостійне «виробництво» інновацій, позицію "швидкого другого", відставання з мінімальними затратами і "заповнення прогалін". Кожне з цих напрямків визнається конкретними економічними обставинами, цілями підприємства щодо певної продукції і ринків збуту, дій конкурентів і т.д.

Аналіз здатності підприємства до інноваційного розвитку визначається шляхом порівняння його інноваційного потенціалу з оптимальним набором характеристик підприємства, чуттєвих до інновацій. Основне завдання цього етапу в тому, щоб визначити чинники, що перешкоджають інноваційному розвитку підприємства, нейтралізувати їх і використовувати сили, що сприяють цьому розвитку.

Слід зазначити, що в залежності від цілей інноваційної діяльності підприємства, його місця в інноваційному процесі, та інших умов, що відповідають стратегічному вибору підприємства. Наприклад, для реалізації інноваційної стратегії наступального типу пріоритетом є наявність інвестиційних ресурсів для фінансування – дорогих розробок, організаційних та кадрових можливостей для їх здійснення і т.д. У той час як для реалізації стратегії, не орієнтованої на самостійне виробництво інновацій ці характеристики не будуть мати вирішального значення. У цьому випадку на перше місце слід поставити збутові можливості та наявність доступу до науково-технічної інформації.

Тому, для максимальної сприйнятливості підприємства до інновацій воно, в ідеалі, має мати механізм, що дозволяє змінювати структуру управління в залежності від ситуації і стадії інноваційного процесу. На думку деяких дослідників [4, 5] така «подвійність» стає суттєво необхідною у випадках, коли потреба в інноваціях велика, інновація надзвичайно радикальна або результати її реалізації в значній мірі непередбачувані.

Однак на практиці неможливо постійно змінювати структуру

управління. Досить складно змінити такі її характеристики, як складність, регламентація робіт і централізація прийняття рішень. Навіть адаптивні структури управління, що мають здатність пристосовуватися до обставин, що змінюються, не завжди в змозі забезпечити бажаний результат. У роботах фахівців з інноваційного менеджменту [1, 2, 3] зазначається, що існування в організації підрозділів з органічною структурою (відділи вдосконалення управління, досліджень і розробок, управлінських інформаційних систем, внутрішніх консултантів і т. д.) сприяє, розробці інновацій, а використання матричних і проектних структур – полегшує процес їх впровадження.

Готовність підприємства до інноваційного розвитку можна розділити на економічну, виробничу, екологічну, психологічну та правову.

Таким чином, із запропонованої послідовності, аналіз здатності і готовності підприємства до реалізації інноваційної політики і стратегії полягає в реалізації трьох послідовних етапів:

1. Аналіз здатності підприємства до інноваційного розвитку.
2. Оцінка можливостей такого інноваційного розвитку підприємства.
3. Аналіз готовності підприємства до реалізації того чи іншого стратегічного напрямку інноваційної діяльності.

Як висновку, можна сказати, що послідовна реалізація цих етапів дозволить визначити потенційні можливості підприємства в реалізації інновацій з урахуванням дії чинників, що сприяють або, навпаки, перешкоджають інноваційної діяльності, а також мотиваційних та організаційних змінних цієї діяльності.

1. Гринев В.Ф. Инновационный менеджмент. – К.: МАУП, 2000. – 148 с.
2. Инновационный менеджмент. Методическое пособие. – К.: Издание концерна «РАМО», 1991. – 280 с.
3. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов / С.Д. Ильенкова, М.М. Еошберг, С.Ю. Ягудин и др. Под ред. О.Д. Ильенковой. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 327 с.
4. Лимитовский М.Л. Основы оценки инвестиционных и финансовых решений. – М.: ДеКА, 1997. – 184 с.
5. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов. Рук. авт. колл. Коссов В.В., Лившиц В.Л., Шахназаров А.Г. – М.: „Экономика“, 2000.

Економіка та менеджмент: перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. -О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 129-130.